

Імпорт ТЗР на територію України із закордону за рахунок укладення фіктивних угод із пов'язаним підприємством

ВИСОКИЙ
рівень ризику

Власник ризику: [Міністерство соціальної політики України](#), [Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю](#)

Підзвітність власника: [Кабінет Міністрів України](#)

Сфера публічного управління: [Соціальне забезпечення](#)

Чого стосується: [Виробництво технічних засобів реабілітації](#)

Нормативна база: [Порядок забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні та інші засоби реабілітації](#)

Дата перегляду ризику: 27.10.2021 року

ОПИС РИЗИКУ:

Фонд здійснює відшкодування коштів постачальникам ТЗР, з якими укладено угоди. Службові особи Фонду з метою привласнення коштів бюджету можуть вступати в змову з окремими підприємствами, укладаючи з ними договори про забезпечення протезно-ортопедичними виробами.

Підприємства-постачальники використовують схему укладення фіктивних угод з пов'язаними іноземними підприємствами для, нібито, імпортування високоякісних ТЗР із-за кордону. Насправді жодного імпорту не здійснюється, натомість відбувається заміна документів на продукцію, закуплену в реального виробника та виготовлену в Україні.

Наділі Фонд здійснює відшкодування коштів на підставі укладених договорів із заздалегідь значно завищеними цінами за «імпортні» вироби. Різниця між реальною вартістю ТЗР та вартістю в договорах перераховується на рахунки осіб, пов'язаних із керівництвом приватного підприємства. Для відмивання коштів використовуються фінансові операції з ФОП та отримання безповоротної фінансової допомоги.

Джерела ризику

індивідуальна недобросовісність посадових осіб Фонду та підприємств-постачальників ТЗР

відсутність ефективного аналізу контрагентів перед проведенням закупівель

відсутність ефективного контролю за рухом бюджетних коштів при закупівлі протезно-ортопедичних виробів

Стратегічні наслідки

Привласнення бюджетних коштів

Збільшення видатків на виготовлення ТЗР

Втрата репутації Фондом

Спотворення системи забезпечення особи ТЗР

Корупційні наслідки

Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 ККУ)

Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 ККУ)

СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКУ

Нормативні

✓ Ініціювати внесення змін до ст. 26 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» з метою виключення положення щодо встановлення кваліфікаційних вимог до підприємств-виробників ТЗР, які визначаються Мінсоцполітики. В умовах встановлення відповідності продукції вимогам Технічного регламенту, яка відповідає європейському законодавству, та ефективного ринкового нагляду з боку Держлікслужби запровадження інших додаткових вимог буде недоцільним та таким, що лише може сприяти виникненню корупційних ризиків та надмірному регуляторному тиску на ринок;

✓ З метою удосконалення та дерегуляції нормативно-правової бази з виробництва і реалізації ТЗР, приведення її у відповідність до норм законів та нормативно-правових актів вищої юридичної сили:

- скасувати Наказ Мінсоцполітики від 09.08.2016 № 871 «Деякі питання придбання технічних та інших засобів реабілітації»;

- скасувати Наказ Мінсоцполітики від 06.08.2019 № 1208 «Про організацію забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації»;

✓ переглянути інші нормативно-правові акти, прийняті Урядом та Мінсоцполітики, які регулюють

сферу забезпечення ТЗР, що вратили свою актуальність або були прийняті з порушенням вимог законів;

✓ переглянути наказ Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37 «Про затвердження Порядків визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи» в частині застосування соціальних критеріїв, які створюють умови для дискреції.

✓ комплексно переглянути підходи до регулювання ринку ТЗР;

✓ усунути дублювання функцій Мінсоцполітики та Держлікслужби. Визначити Держлікслужби головним суб'єктом, відповідальним за здійснення ринкового нагляду, посилити інституційну спроможність органу, передбачивши належне фінансування для ефективного виконання функції регулятора ринку ТЗР;

✓ переглянути порядок встановлення граничних цін, граничних нормативів рентабельності на ТЗР, на які поширюється дія технічного регламенту щодо медичних виробів та відповідні повноваження Мінсоцполітики.

Процедурні

✓ Удосконалити контроль за діяльністю медико-соціальних експертних комісій з метою усунення можливості для призначення несумісних виробів (ТЗР) особам з інвалідністю;

✓ встановити ефективний контроль за призначенням керівництва казенних протезно-ортопедичних підприємств;

✓ не допускати управління казенними підприємствами без укладення контрактів з керівництвом;

✓ посилити контроль за конфліктом інтересів у посадових осіб на різних етапах забезпечення ТЗР;

✓ налагодити поширення інформації про підприємства-постачальника серед осіб, які потребують забезпечення ТЗР, для усунення можливостей лобювання інтересів окремих компаній посадовими особами органів соціального захисту населення (ОСЗН) при ознайомленні осіб з інвалідністю з переліком підприємств постачальників та «допомозі» у виборі конкретного підприємства;

✓ забезпечити обґрунтоване, контрольоване та прозоре авансування Фондом підприємств-постачальників ТЗР для забезпечення ефективного розпорядження бюджетними коштами та усунення можливостей для використання підприємствами передоплати у власних цілях;

✓ налагодити систему перевірки та моніторингу за внесенням даних до Централізованого банку даних з проблем інвалідності (ЦБІ).

Індикатори виконання
плану дій

Відповідальний
суб'єкт

Потреба у
фінансових
витратах

Відповідно до способів мінімізації

**Верховна Рада
України
Кабінет
Міністрів
України
Міністерство
охорони
здоров'я
України
Міністерство
соціальної
політики
України
Державна
служба України
з лікарських
засобів та
контролю за
наркотиками
Фонд
соціального
захисту осіб з
інвалідністю**

**Щодо
окремих
заходів**

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ІСНУВАННЯ РИЗИКУ

Реєстр судових рішень

Суть справи:

За версією слідства, службові особи приватного підприємства протягом 2016-2018 років при здійсненні імпорту інвалідних візків на територію України із Республіки Польща, за рахунок укладення фіктивних угод із пов'язаним польським підприємством, шляхом заниження фактурної вартості імпортованих товарів умисно вчинили зловживання службовим становищем, що

спричинило тяжкі наслідки. Для реалізації схеми службові особи Фонду з метою привласнення грошових коштів Фонду, зловживаючи службовим становищем, за попередньою змовою із службовими особами приватного підприємства уклали договори про забезпечення протезно-ортопедичними виробами та надавали перевагу вищевказаному суб`єкту підприємницької діяльності під час забезпечення ТЗР осіб з інвалідністю. Надалі під час імпортування зазначених ТЗР службові особи приватного підприємства на підставі підроблених документів занижували фактурну вартість товарів, що призводило до мінімізації розміру платежів, які останні повинні сплатити в дохід Держави. Інвалідні візки закуповувались у заводів-виробників, далі транспортувались до Польщі, де відбувалась заміна документів про походження. Згодом вже від імені підконтрольної іноземної структури та за заміненними документами відбувалась їх поставка на територію України. Співзасновником польського підприємства була дружина засновника цього приватного підприємства. Крім цього, після забезпечення осіб з інвалідністю інвалідними візками на підставі укладених договорів із заздалегідь значно завищеними цінами, службові особи приватного підприємства отримували з Фонду державні кошти за ТЗР. За 2017-2018 роки на рахунки вказаного приватного підприємства Фонд перерахував більше 150 млн гривень. Службові особи приватного підприємства зареєстрували ФОП на близьких родичів та друзів та в подальшому вивели бюджетні кошти на їхні рахунки. Також для привласнення державних грошей використовувалась схема отримання поворотної фінансової допомоги, яку керівники підприємства оформлювали для себе. Розслідування триває.

Дата рішення 26.03.2019 [Справа №359/2399/19](#)

Суть справи:

За версією слідства, службові особи приватного підприємства протягом 2016-2018 років при здійсненні імпорту інвалідних візків на територію України із Республіки Польща, за рахунок укладення фіктивних угод із пов`язаним польським підприємством, шляхом заниження фактурної вартості імпортованих товарів умисно вчинили зловживання службовим становищем, що спричинило тяжкі наслідки. Для реалізації схеми службові особи Фонду з метою привласнення грошових коштів Фонду, зловживаючи службовим становищем, за попередньою змовою із службовими особами приватного підприємства уклали договори про забезпечення протезно-ортопедичними виробами та надавали перевагу вищевказаному суб`єкту підприємницької діяльності під час забезпечення ТЗР осіб з інвалідністю. Надалі під час імпортування зазначених ТЗР службові особи приватного підприємства на підставі підроблених документів занижували фактурну вартість товарів, що призводило до мінімізації розміру платежів, які останні повинні сплатити в дохід Держави. Інвалідні візки закуповувались у заводів-виробників, далі транспортувались до Польщі, де відбувалась заміна документів про походження. Згодом вже від імені підконтрольної іноземної структури та за заміненними документами відбувалась їх поставка на територію України. Співзасновником польського підприємства була дружина засновника цього приватного підприємства. Крім цього, після забезпечення осіб з інвалідністю інвалідними візками на підставі укладених договорів із заздалегідь значно завищеними цінами, службові особи приватного підприємства отримували з Фонду державні кошти за ТЗР. За 2017-2018 роки на рахунки вказаного приватного підприємства Фонд перерахував більше 150 млн гривень. Службові

особи приватного підприємства зареєстрували ФОП на близьких родичів та друзів та в подальшому вивели бюджетні коштів на їхні рахунки. Також для привласнення державних грошей використовувалась схема отримання поворотної фінансової допомоги, яку керівники підприємства оформлювали для себе. Розслідування триває.

Дата рішення 21.03.2019 [Справа №359/2399/19](#)

Інші джерела

Тегування:

ІМПОРТ ТЗР

УКЛАДЕННЯ ФІКТИВНИХ УГОД З ПОВ'ЯЗАНИМИ ІНОЗЕМНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ